

der har været en nær og hyppig kontakt mellem fader og barn, og at der ikke er begrundet mistanke om chikane eller lignende fra faderens side. Om samkvemsret i disse tilfælde skal fastsættes, beror i høj grad på en konkret vurdering. Praksis på området er næppe endelig fastlagt.

I forbindelse med gennemførelsen af adoptionsloven af 1972 indsattes et nyt stk. 2 i § 28 (udkastets § 28, stk. 3). Efter bestemmelsen kan overøvrigheden, hvis moderen har givet samtykke til, at *barnet adopteres* af andre end hendes ægtefælle, efter faderens anmodning tillægges denne forældremyndigheden, såfremt det er foreneligt med barnets tarv, og særlige omstændigheder, herunder navnlig faderens hidtidige forbindelse med barnet, taler derfor. Ifølge bemærkningerne til lovforslaget (Folketingstidende 1971-72, tillæg A, sp. 539) skulle bestemmelsen styrke faderens retsstilling i tilfælde, hvor moderen tager skridt til bortadoption og dermed har tilkendegivet, at hun ikke selv ønsker barnet hos sig. Der henvistes yderligere til, at bestemmelsen var udformet på samme måde som § 27, stk. 2, om samkvemsret. Det blev i lovforslaget understreget, at den endelige afklaring af faderens retsstilling i forhold til et barn uden for ægteskab måtte afvente overvejelserne i ægteskabsudvalget af 1969, men at man med affattelsen af bestemmelsen undgik at foregribe dette arbejde. Bestemmelsen synes ikke at have haft nogen synderlig betydning. Justitsministeriet har ikke i de knap 6 år, reglen har været i kraft, fået forelagt nogen sag, hvor faderen har ansøgt om forældremyndigheden, og moderen har tilbagekaldt sit adoptionssamtykke. Derimod har ministeriet i et par klagesager over, at overøvrigheden havde nægtet at tillægge faderen forældremyndigheden, stadfæstet dette.

Ægteskabsudvalget har indtil nu afgivet 7 betænkninger, den seneste i foråret 1977. Betænkning 5 om samliv og ægteskab (nr. 720/1974), der er udarbejdet af et enkelt af udvalgets medlemmer, landsdommer Inger Margrete Pedersen, indeholder en gennemgang af de gældende regler, bl.a. om de såkaldte papirløse samlivsforhold. Udvalget har efter afgivelsen af betænkning 7 påbegyndt arbejdet med de ugifte samlivendes problemer, idet udvalget efter sit kommissorium bl.a. skal overveje om »nogle af de bestemmelser i lovgivningen, der knytter retsvirkninger til ægteskabet, bør kunne anvendes på visse ægteskabslignende forhold.« Efter en almindelig drøftelse af generelle synspunkter var der i udvalget enighed om først at tage spørgsmålet om forældremyndighed og samkvemsret op til behandling.

I skrivelse af 16. september 1977 har justitsministeren anmodet udvalget om forlods at behandle spørgsmålet om, hvorvidt de gældende regler bør ændres, således at der i videre omfang end efter gældende ret åbnes mulighed for at tillægge faderen forældremyndigheden over et barn uden for ægteskab og afgive en særskilt indstilling herom. Udvalget blev anmodet om i denne forbindelse at overveje, om det på dette punkt vil være muligt og hensigtsmæssigt at foreslå en foreløbig ændring af lovgivningen, der kunne gælde, indtil en bredere løsning af spørgsmål i forbindelse med forældremyndighed kan gennemføres.

Lovforslaget er udarbejdet af ægteskabsudvalget under henvisning til denne anmodning. Det må understreges, at forslaget kun er en foreløbig løsning, idet videregående ændringer må afvente udvalgets fortsatte drøftelser af myndighedslovens regler. Som det også fremgår af bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser, betyder dette, at en række problemer og tvivlsspørgsmål lades uløste. Med lovforslaget gives der imidlertid faderen mulighed for at få tillagt forældremyndigheden over et barn uden for ægteskab, såfremt det findes påkrævet under særligt hensyn til barnets tarv. Ved afgørelsen skal navnlig lægges vægt på faderens hidtidige forbindelse med barnet. Hermed er det understreget, at der i første række er tænkt på situationer, hvor et samliv mellem forældrene ophæves.

Forslagets gennemførelse vil ikke medføre økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

Om retsstillingen i Norge, Sverige og Finland kan oplyses følgende:

Ifølge den gældende *norske* børnelovgivning fra 1956 har moderen alene forældreansvaret for børn uden for ægteskab. Dette gælder, selv om forældrene lever sammen. Dersom moderen dør, kan myndighederne lade faderen få forældremyndigheden, hvis man mener, det ikke er utilrådeligt. Det samme gælder, hvis moderen er uskikket eller mangler evnen til at have forældreansvaret.

I september 1977 har et børnelovsudvalg afgivet betænkning. Heri foreslås bl.a., at forældre, der lever sammen, i fællesskab har forældreansvaret, uanset om de er gift eller ej. Levede de ikke sammen, da barnet blev født, har moderen ansvaret, men udvalget foreslår, at forældrene kan aftale fælles forældremyndighed, ligesom det kan aftales, at faderen skal have forældreansvaret alene, hvis barnet skal bo hos ham. Det foreslås også, at forældrene får forældreansvaret i fællesskab, hvis de flytter sammen. Flytter forældrene fra hinanden,